

Pe pošti prejemnik:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 „
četrt : 6 „ 50 „
mesec : 2 „ 20 „
V upravnishvu prejemnik:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 „
četrt : 5 „
mesec : 1 „ 70 „
Za pošljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in isserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemil
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 133.

V Ljubljani, v petek 13. junija 1902.

Letnik XXX.

K štetju zemljiških posestev.

Vsak zemljiški posestnik je pri nas danes z obdelavanjem svojega posestva v težavnem položaju. Od svojih prednikov navajen, ga obdeluje po stari šegi. Za službojoče organe ima ljudi, ki so navajeni istotakega dela. Vsa okolica dela ensko. Nove vpeljave razširjajo se silno polagoma in še to, kar se na novo uvede, stori se le polovičarsko. Vrednost zemljišč pa v kljub temu rapidno raste in kdor si hoče posestvo kupiti, je večinoma navezan le na ugodno ponujajoče se prilike, sicer mora posestva preplačati. Odtod izvira, da imajo posestva prilično prav veliko vrednost, njih obdelovanje se pa ne obrestuje več. Velika množina v tujih delih sveta, v ugodnejših klimatičnih razmerah pridelanega naravnega blaga, ki se k nam dovažajo, izpoučuje še ta nesrečni položaj naših posestnikov. Iz tega izvira v mnogih krajih in deželah, da se kmetijsko prebivalstvo izseljuje v druge dele sveta, kjer si hoče pridobiti boljše existenco. Tako izseljevanje se je n. pr. pred 20. leti in poprej vršilo v veliki meri zlasti v raznih državah in državah nemškega cesarstva. Posamezne teh držav so pa kmalu izprevideli, da s tem izseljevanjem slednjič država trpi največ škode in sicer v vseh ozirih.

Ker pri nas v Avstriji le preradi in prav pogostoma posnemamo naše sosede Nemce, se je izseljevanje od tam preneslo k nam. Z izseljevanjem dobili smo pa iste posledice, ki so jih tam občutili.

Ker so pa nemške države in države znale izseljevanje s primernimi naredbami omejiti, upajmo tudi pri nas, da se vladi posreči isti uspeh doseči, kakor tam, kar jej bode toliko lažje, ker ima tam tako dober vzgled.

Prva in najizdatnejša nova upeljava je bila na Nemškem, da so kmetijski in obrtnijski stan povzdignili do iste višine, da se je obdelovanje zemlje in iz-

delovanje raznih obrti zopet izplačalo. S tem se je prebivalstvu odvzel glavni povod k izseljevanju.

V ta namen je Nemčija že l. 1882 dala vsa zemljišna posestva in obrtnijska podjetja prešteti in popisati, da je dobila pravi temelj in aliko kmetijskega in obrtnega stanu. Na podlagi tu pridobljenih statističnih podatkov je zasnovala svoje agrarno delovanje s tem, da je izdala, upeljala in podpirala vse vrste gospodarskih naredb, katere so merile na to, da se je kmetijski in obrtnijski stan povzdignil in okreplil. Danes se je izseljevanje v Nemčiji skoraj popolnoma ponehalo. Kmetijski in obrtnijski stan pa zavzemata visoko stopinjo dovršenosti in materialnega uspeha.

Zelimo si tudi v Avstriji enakega obrata!

Prvi korak k temu je storjen.

Z državno postavo z dne 18. jan. 1902 in z minist. naredbo z dne 25. marca 1902 se ima letos pri nas isto vršiti, kar se je na Nemškem pred 20. leti storilo. Isti smoter se ima pred očmi in ista sredstva se uporabljajo. V vsej Avstriji naj se popišejo vsa kmetijska posestva in na njih obstoječa živina, gospodarska orodja itd. in sicer po stanju, kakršno je bilo dne 3. junija t. l.

Ker se ravno sedaj nahajamo sredi tega meseca in se to popisovanje zemljišnih posestev po predloženih nam »kmetijskih polah«, da zadobi država in da dobimo sami jasno, pravo aliko našega kmetijskega stanu. Na podlagi tega bode mogoče državi in tudi nam kmetijskemu stanu pomoči, in upajmo, da se nam to v tej meri posreči, kakor na Nemškem, kjer kljub slabšim klimatičnim in zemeljskim pogojem kmetijski stan trden stoji in napreduje, ter je in ostane najboljši temelj človeštvu, državi in posamezniku!

razložek, ki obstojiv tem oziru med onimi srečnimi kronovinami in našo slovensko zemljo. To popisovanje spravilo bode na dan tudi to krivico, ki se nam je skozi stoletja delala, in upajmo, da spozna država svojo dolžnost, nam pomagati. Le tako more potem našemu kmetijskemu stanu zasvitati boljša prihodnost. In ako bi mi od tega popisovanja drugega dobička ne imeli, kakor da nam bode gole številke povedale, kako in koliko daleč smo zaostali za drugimi srečnejšimi in bogatejšimi kronovinami na polju kmetijskega stanu, nam bode to v spodbudo, da bomo z večjo energijo skušali svojo dosedanjo revščino nadomestiti z upeljavo intenzivnega obdelovanja, z nabavo in praktičnim izkoriščanjem kmetijskih strojev, s širjenjem onih kmetijskih panog, katere nam največ dobička donesajo itd. To popisovanje nam bode pokazalo najbolj očitno, v katerih kmetijskih panogah nazadujemo, v katerih smo na višini, koliko in katere kmetijske stroje že danes praktično rabimo, koliko je moderne kmetijske vede med našimi kmetovalci itd.

Iz vseh teh razlogov podpirajmo torej natančno in vestno popisovanje zemljišnih posestev po predloženih nam »kmetijskih polah«, da zadobi država in da dobimo sami jasno, pravo aliko našega kmetijskega stanu. Na podlagi tega bode mogoče državi in tudi nam kmetijskemu stanu pomoči, in upajmo, da se nam to v tej meri posreči, kakor na Nemškem, kjer kljub slabšim klimatičnim in zemeljskim pogojem kmetijski stan trden stoji in napreduje, ter je in ostane najboljši temelj človeštvu, državi in posamezniku!

Našim merodajnim krogom, našim večjim in boljšim posestnikom in premnogim našim starišem pa bode to popisovanje oči odprlo, da so dosedaj premalo pazili na naj-

dražji zaklad, ki nam ga je modri Stvarnik v oskrbovanje in obdelovanje izročil, ter da je treba ta zaklad po zgledu naših sosedov vzgledneje, skrbneje in vestneje negovati, kakor se danes godi, zlasti, da je treba kmetijsko vedo kot najstarejšo in najbolj važno za obstanek človeštva, bolj gojiti, širiti in praktično uporabljati v lastno korist in v boljše prihodnost našega naroda!

„Tedenski“ počitek.

Vedno glasneje odmeva soglasna zahteva, da se naj odloči en dan delavstvu in vsemu človeštvu v počitek. To je zahteva narave, torej zahteva zdrave pameti, in noben parlament na svetu se ne bo mogel tej zahtevi trajno ustavljati.

A liberalizem, ki se je do zadnjega upiral tej zahtevi, zdaj, ko mora s kislim obrazom priznati potrebo delavskega počitka, išče, kako bi vsaj to preprečil, da bi krščanstvo ne imelo od njega dobička. Saj te je gotovo, da ako imajo delavci celo nedeljo prosto, ne bodo, vsaj vsi ne, celega dne presedeli po beznicah in gostilnah, ampak ta in oni se bo vendar spomnil svoje dolžnosti ter bo stopil v cerkev. Tega pa liberalizem ne marsi; to mora preprečiti.

V italijanski državni zbornici so iznašli sredstvo proti »klerikalnemu« nedeljskemu počitku. Ker so morali v načrt socialnih postav sprejeti tudi počitek, so določili mesto nedeljskega — tedenskega počitka. In sicer zahteva liberalna predloga, da naj nimajo vsi delavci naenkrat prosto, ampak v vsakem podjetju zdaj ta, zdaj oni, da se tako vrste. Ker bodo gotovo tudi liberalci drugih dežel v svoji stiski segli po tem sredstvu, hočemo takoj pokazati vso jalovost te naredbe.

Zahtevani počitek le tedaj doseže svoj namen, ako ima dve lastnosti: biti mora javen in istočasen. Drugače ni počitek.

LISTEK.

Spomini na sv. deželo.

Piše Ivan Knific.

IV

Med ruskimi „mužiki“.

Proti večeru je odhajala iz Beruta proti Jafi ruska ladija »Nahimov«. Na njej se je vozila velika množica ruskih romarjev. Bilo jih je več kot 500, samih pristnih kmetov in kmetic. Na krovu je vse gomazelo teh romarjev. Vsi koticiki so bili napolnjeni z ruskimi »mužiki«. Nikdar še nisem videl večje družbe pristnih Rusov. Zato sem le-te sopotnike opazoval tem natančneje.

Romarji so bili iz najpreprostejših slojev. Mužiki so bili vseskozi bradati; saj si pravega Rusa ne moreš misliti brez dolge široke brade. Tudi las ne strižejo; večinoma vsi so nosili tako dolge lase, da so se jim usipali čez tilnik. Nosili so nekake kožuhe ali vsaj suknje, ki so bile v sredi zelo ozke in prepasane, spodaj pa široke in ohlapne. Na glavi so nosili kučmo ali pa znano rusko kapo, podobno širokemu krožniku. Vsi so nosili škornje do kolen in povrh njih večinoma tudi — galoše. Saj so menda galoše ruska iznajdba.

Rušnje pa se niso veliko razlikovale od našega ženskega spola; nosile so istotako debele kožuhe in visoke škornje, pa robec na glavi.

Vse jestvine so ti romarji nosili s seboj, ali bolje rečeno: jedli so samo kruh in pili — čaj. Clovek bi skoraj ne verjel, koliko čaja popijo Rusi; nadomešča jim našo kavo. Vedno so ga kuhali: zjutraj, opoldan in zvečer. Vsak mužik je nosil s seboj samovar in špirit; vode si je natočil na ladiji, potem pa je kahal čaj, da se je vse kadilo. Morebiti se Rusi pri svojem čaju počutijo bolje, kot mi pri kavi.

Ko sva prišla z g. Kasprzyokim na parobrod, je bila vsa ta truma zbrana na prednjem koncu ladije, kjer je molila in prepevala svete pesmi. Kakor pri slovanskem pravoslavnem bogoslužju sploh, tako je tudi tukaj: Gospodin pomiluj! Ne vem, koliko stoinstokratov so ga ponavljali. Komaj je pop izmolil dve tri besede, — romarji so imeli s seboj tri pravoslavne duhovnike, — že mu je sto in sto grl odgovorilo: Gospodin pomiluj! Vmes pa so se romarji križali, kot bi se slo za stavo. Na stojalu je ležala neka sveta podoba, in to podoba so Rusi poljubovali z največjim spoštovanjem. Na koncu vseh molitev pa so zapeli nekaj svetih pesem. Petje je bilo zares krasno. Tako milo

in prijetno mi je donelo na ušesa, kot naše domače slovensko petje.

Dvoje misli mi je blodilo po glavi, ko sem gledal to množico.

Ruski narod tava v temi krivoverstva, a vendar je preprosto ljudstvo zelo pobožno. Koliko bi pridobila katoliška cerkev, ko bi se ti odpadli otroci povrnili k svoji pravi materi! In koliko bi pridobilo tudi le to preprosto ljudstvo! Saj pravijo, in tako se je zdelo tudi meni, da je vsa ta pobožnost le zunanja, srce pa je daleč od nje. Še le naša sv. vera bi jim vcepila duha prave pobožnosti, ki se ne kaže samo na zunaj, ampak ki sega globoko tudi v srce.

Mislil sem pa obenem tudi na naš narod, narod slovenski. Kako lepo bi bilo, ko bi tudi mi Slovenci tako-le romali v Jeruzalem, kakor romajo Rusi! Naše ljudstvo bi se vse lepše molilo in prepevalo, kakor pa Rusi.

Sredi širnega morja bi se opravljala slovesna služba božja; krasne slovenske pesmi bi se razlegale širom morskih valov. Da, to bi bilo v resnici lepo! In, ali bi se ne moglo zgoditi? Ali smo Slovenci res tako majhen narod, da še enega romarskega vlaka v sveto deželo ne moremo prirediti? Saj stroški niso tako veliki, kot si kdo domišljuje; vožnja tudi nikakor ni nevarna,

čeprav je včasih morje nekoliko nemirno. Vtiski pa, ki jih dobiš v sveti deželi in zlasti še v Jeruzalemu, desetkrat odvagajo vse stroške in dolgo pot.

Proti večeru smo se odpravljali na pot proti jugu. V istem trenuku, ko smo zapuščali pristanišče, je priplula od juga turška ladija s turškimi romarji iz Meke. Ves krov je bil natlačeno poln mohamedancev. Fes se je bliščal pri fesu. Dve romarski ladiji sta se križali: ena krščanska, dasi pravoslavna, druga mohamedanska; ena se gre poklonit v Jeruzalem svojemu Odrešeniku, druga je v Meki počastila Alaha in njegovega preroka Mohameda.

Vera je vendar še močno vkoreninjena v vseh narodih, naj si je že prava ali kriva vera; znamenje, da jo človeško srce neohodno potrebuje, bodisi že v tej ali oni obliki.

Vožnje nismo imeli lepe. Močen veter je pihal od obrežja, valovi so se dvigali, in ladija, ki je bila že starega kroja, se je zibala na vse strani. Oblaki so se podili po nebu, zdaj in zdaj se je zabliskalo, hladen dež je rosil na romarje. »Nič ne de,« je dejal gospod Anton, »da le srečno dospemo v Jafu«, in istih misli sem bil tudi jaz.

(Dalje sledi.)

Človek je socialno bitje in si odpočije le tedaj, ako družba z njim počiva. Mislimo si kraj, v katerem bi počivali eni v pone- deljek, drugi v torek itd. Kak užitek bi imel posameznik od počitka? Kaj osvetojuje pri krščanski nedelji tako duha in nam vli- va neko svečano, zadovoljno čuvstvo? Ker vi- dimo okoli sebe praznično, vse posvečeno, počivajoče, veselo. To čuvstvo duha morda še bolj povzdiguje, kakor pa telesni počitek.

Kakšno bi bilo družinsko življenje s samim »tedenskim« počitkom? Vsak član ro- dine bi počival ob drugem času: Šolski otroci drug dan kakor oče, žena drug dan, kakor mož itd. S tem bi postal ta »počitek« za družine vir razpada in demoralizacije.

In kaj naj bi počel posameznik pri takem počitku? Pasel bi lenobo ali pa sedel pri žganju. Imel bi pač priložnost za fizičen počitek, a ker ne bi imel ničesa za duha, moral bi se udati alkoholizmu in tako bi mu ravno tedenski počitek postal škodljiv za zdravje in premoženje.

Tudi za podjetja bi tak počitek ne imel prave vrednosti. Ako se uvede popoln ne- deljski počitek, tedaj se vsa produkcija ustavi za en dan. Ustavi se tudi konkuren- ca, in posamezna podjetja ne bi čutila nikake potrebe po izpremembah. Ako se pa uvede tak tedenski počitek, potem bi indu- strijska in prometna podjetja morala zvišati število delavcev ter bi težila za tem, da se podaljša dnevni delavni čas. S povišanjem števila delavcev bi bilo pa nujno združeno to, da se posameznim znižajo plače ali pa da se stroški prevale na konsumente.

Vsega tega ni pri nedeljskem počitku. Vsi vidijo njegovo potrebo, vsi čutijo nje- govo blagodejnost. Ako bogati in samo- pridni Angleži in Amerikanci, ki konkuri- rajo s celim svetom, spoštujejo nedeljo, za- kaj bi tega drugi narodi ne mogli? Elini vzrok temu nasprotovanju je sovraštvo proti krščanstvu, tista zagriženost liberalnega fra- masonstva, ki se slepo bori proti vsemu, kar je v zvezi s krščanstvom. Zato pa mora vsaka krščanska stranka med glavnimi toč- kami svojega socialnega programa imeti nedeljski počitek.

Državni zbor.

Dunaj, 12. junija.

Obstrukcija.

Ze neštevilnokrat sem naglašal, da je avstrijski parlament, kakoršen je, star pol- lomljen stroj, ki se vedno ustavlja. Vzroki so znani gotovo tudi višjim krogom, in ven- dar še vedno upajo in pričakujejo, da bode »deus ex machina« delal čudeže. Prva na- paka v stroju samem je nesrečni poslovnik, ki 20 poslancem dovoljuje, da tratijo čas z nujnimi predlogi, kakor je bil včeraj posl. Malika. Kakor pa sta kovačeva kobila in čevljarjeva žena navadno bosí, tako tudi av- strijska zbornica sama ne bode skovala in skrpala boljšega poslovnika. Torej coklja ostane pri vozu, dokler se ne utrga ter voz v jarku razbije.

Sedaj imamo obstrukcijo na levi in desni. Vsenemci so se proslavili z 19 nujnimi pred- logi, od katerih sta v dveh dneh rešena dva, Eisenkolbov in Malikov. Vsenemci trdijo, da hočejo preprečiti novo pogodbo s podunav- sko parobrodno družbo. To je danes tudi skušal dokazati vsenemški poslanec Berger s tretjim nujnim predlogom, da naj se vladna predloga glede nove pogodbe z družbo od- kloni. Vsa stvar pa je preveč prozorna, kajti nova pogodba niti ni na dnevnem redu, dasi jo je že rešil odsek. Verjetneje je, kar Wolf trdi v svojem glasilu, da hočejo Vsenemci preprečiti rešitev poročila, ki poslanca dr. Schalka izročča sodišču vsled Wolfove tožbe. Bodi to ali ono, ta obstrukcija je bedasta, ker je ne opravičujejo nobeni stvarni raz- logi. Včeraj je Malik sedem ur reševal kmeta pred zajcem, nosil je gnojnico v »kibli«, da je zvečer pil šampanjca. Ta »šala« stane državo nad 5000 forintov, in ko bi kdo g. Maliku to povedal na uho, imenoval bi ga »olaa«.

Pogajanja s Čehi.

Na drugi strani so se češki poslanci zaleteli v zagato, kar menda danes sami uvidijo, četudi ne priznajo. Pozabiti seveda ne morejo Claryjevih dni, to je naravno. Toda dan osvete in zadoščenja se ne more kar določiti, temuč je treba počakati ugodne

prilike. In sedaj gotovo ni prilika za to. Na dnevnem redu so mnoge točke, katerih re- šitve komaj čakajo razni sloji prebivalstva. Vlada pa trdi, da tem željam ne more ustredi, ako parlament ne dovoli novih sredstev. Zato vlada tišči, da zbornica še v tem za- sedanju reši zakon o davku od voznih list- kov. Češki poslanci so se vladi uprli pri tem vprašanju ter zapretili z obstrukcijo, ako se ta predloga ne odloži do jeseni. Posledica je, da češki minister dr. Rezek odstopi. Mnogi so min. predsedniku prigovarjali, naj zaključi zasedanje. Dr. pl. Körber pa upa, da ni še zgubil igre. Včeraj je nenadoma vrgel na mizo nov tiskovni zakon, ter ga na splošno zadovoljncet pojasnil in ute- meljil, s tem pa zopet malo pomiril duhove.

Včeraj in danes se vršé vedno poga- janja mej češkimi voditelji in vlado glede dnevnega reda. Včeraj je češki klub z ve- čino glasov sklenil, da dovoli rešitev zakona glede davka od voznih listkov, ako vlada ugodí tem le zahtevam:

1. Vlada mora skrbeti, da gospodska zbornica takoj reši zakon glede odprave državnih mitnic in da še v avgustu odpove dotične pogodbe.
2. Zbornica mora takoj rešiti zakon glede zvišanja po- kojnih vdovam, uradnikom, provizionis- tom, orožnikom in služabnikom.
3. Avskul- tantom in diurnistom se morajo plače zbolj- šati iz novega davka od voznih listkov.
4. Vlada mora obljubiti, da bodo vsi zakoni torej tudi glede davka od voznih listkov ob enem cesarju predloženi v potrjenje.
5. Vlada mora obljubiti, da bode potrjen tudi zakon glede od- pisa davkov vsled uim.
6. Vlada mora obljubiti, da se ob počitnicah prično nova pogajanja glede notranjega če- škega jezika v uradih.

Ako vlada ne izpolni vseh teh pogojev, prično češki poslanci obstrukcijo z nujnimi predlogi. Ze v včerajšnji seji je »za vse slu- čaje« dr. Fort vložil več nujnih predlogov, dr. Šileny dva.

Vlada je takoj pritrdila prvim štirim pogojem, zadnja dva je odklonila. Glede češkega notranjega jezika v uradih se dr. pl. Körber drži stališča, da je to stvar sprave mej Čehi in Nemci. Glede odpisa davkov vsled uim pa ima finančni minister svoje pomisleke. Fin. minister namreč pravi: Čisti dohodek iz davka od voznih listkov bode državi donasal 11.4 milijona kron. S tem bi moral pokriti 2 milijona, ki jih donajajo mitnice; 5.65 milijona za diurniste, 1.55 mil. za državne uradnike in služabnike, 0.4 mil. za finančno stražo, 1.17 mil. za vdove, 1.34 mil. za avskultante; poleg tega pa bi po za- konu, ki je že na dnevnem redu kot prva točka, odpisi zemljiških davkov vsled uim znašali na leto okoli 5 milijonov. Torej bi finačna uprava na eni strani dobila 11.4 mil. novih dohodkov, na drugi strani pa bi morala prevzeti na račun 17.11 mil. novih rednih stroškov in bi imela 5.71 mil. pri- manjkljaja. S to barantijo finančni minister ni zadovoljen ter se upira novemu zakonu glede odpisa davkov vsled toče, povodnji, mraza in drugih nesreč. Pač pa hoče vlada dovoliti, da se zemljiškega davka odpiše k večjemu 2 milijona.

Današnja seja.

Zjutraj ni gotovo, ali bode popoldne še seja. Mešetarji kar švigajo po hodnikih ter pogovarjajo radikalce na levi in desni. Vsenemci so se toliko udali, da je le posl. Berger utemeljil svoj nujni predlog proti pogodbi z donavsko parobrodno družbo. Go- vornik je ostro prijemal upravo, navajal imena oseb, ki so baje pri družbi kradle ter izneverjale.

Bil je zopet krik in vik v zbornici. Govorila sta še posl. Kink in Bšheim, nato je zbornica s 5 glasovi večine odklonila nujnost. Češki poslanci so še umaknili svoje nujne predloge, le agrarec Kubr se ni udal ter je utemeljil nujni predlog, da se kmetom ne sme določevati, koliko sladkorne pese smejo saditi. Zbornica je odobrila nu- jnost predloga.

Dnevni red prost!

Ob 3. uri predsednik pretrga sejo, da se vrše nova pogajanja. Vspah je bil, da so se češki poslanci udali s pogojem, da se vsaj okoli 3 milijone zemljiškega davka od- piše na leto vsled uim. Finančni minister je

temu pritrdil in s tem je bil dnevni red prost raznih ovir.

Po dogovoru je dr. Kathrein kot načelnik proračunskega odseka predlagal v zbornici, naj se nujno obravnava za- kona glede pokojnin raznih dr- žavnih uslužbencev in vdov. Zbornica je skoraj soglasno pritrdila pred- logu in v eni uri sta bila oba zakona re- šena.

S tem so pokopani tudi nujni predlogi, ako se že z noč še ta ali oni premisli. Jutri prične, oziroma nadaljuje zbornica razpravo o odpisu davkov vsled uim.

Kakor je danes določeno, ima zbornica seje jutri, v soboto, ponedeljek, torek in zadnjo v sredo. Te dni reši, ako dovolijo radikaleci na levi in desni, ves dnevni red, torej tudi zakon glede davka od voznih listkov in novo pogodbo s podonavsko paro- brodno družbo.

Deželni zbori bi se po da- našnjem načrtu sešli še le v ponedeljek dne 23. t. m.

Novi tiskovni zakon.

V predzadnji seji je predložil mini- sterski predsednik Koerber načrt novega ti- skovnega zakona, ki pride v razpravo v je- senskem zasedanju, če bodo vladale v zbor- nici normalne razmere.

Novi načrt temelji na naslednji te- meljni določbi državnega osnovnega zakona: »Vsakdo sme v okviru zakonitih mej svo- bodno izražati svoje mnenje z besedo, pismom, tiskom ali slikami«.

Glavne določbe v novem načrtu so mej drugimi te-le: Prepoved proste kolportaže je odpravljena. Vsakdo sme na ulici, potom avtomatov ali v svojem določenem prostoru prodajati pe- riodične tiskovine, t. j. časnike, prodaja ne- periodičnih se prepušča obrtnim upravi- ščencem. Vendar treba imeti za prodajo po- trebno oblastveno dovoljenje. Prodaja čas- nikov po hišah ni dovoljena. — Znatno pre- menjene so določbe glede odgovor- nega urednika pri časopisih. Uvedlo se je najprej načelo, da sme biti pri listu, posebno pri večjem, v eč odgovornih ured- nikov, ker je v resnici nemogoče, da bi mogel eden prebrati tvarino celega lista. Dalje se bo odslej od njega zahtevalo e- dino le to, da stalno biva v tostranski državni polovici. Olgovorni urednik biva tedaj lahko tako daleč od kraja, kjer izhaja njegov list, kolikor se mu zdi umestno. Za kratek presledek dovoljuje zakon n a m e s t - n i k a.

Znatno premenjene so določbe glede tiskovnih prestopkov in kaz- njivosti. Splošno je uveljavljeno načelo, da je vporabljeni na kaznjiva dejanja obče kazenske določbe. Vsako zakonito do- mnevanje o krivdi ali sokrivdi pri gotovih osebah je izključeno. Kaznjivost je iz- ključena, če se dokaže, da dotičnik zanemarjenja dolžne paznosti ni vedoma za- krivil. Odgovornost morata nositi le dopis- nik in odgovorni urednik. Razprodajalec in izdajatelj se vedno, in tudi pri inozemskih časnikih, lahko sklicujeta na ti dve nave- deni osebi. — V načrt se je sprejela dalje določba glede poziva na gospo- darski boj kot. Rok za kazensko za- sledovanje kakega časnika se je omejil na tri mesece.

Važna je tudi določba, da se smejo tudi k uradnim popravkom delati uredniški dostavki in da objavljenje po- pravka ni vezano na nikako določeno mesto v listu. Zadostuje, če je popravek natisnjen v uredniškem delu in z istimi črkami. Po- pravka, ki popravljata dokazne neresnice, uredništvo ni dolžno sprejeti, isto tako ne onega, ki presega trejni obseg odstavka, ki se popravljata, ali ki ni spisan v jeziku lista in če preteče doba 4 tednov.

Povsem nova je določba v načrtu, da se vsakogar, ki pravico poprav- ljanja zlorablja s tem, da vedoma navaja neresnice v svojem popravku, na ovadbo urednikovo ali drž. pravdnitstva ob- sodi z denarno kaznijo od 10 do 1000 K.

Tudi določbe § 33 so znatno preme- njene. Ta odstavek slóve: Kdor priobči po- ročila iz zasebnega in rodbin- skega življenja, ki bi lahko ško- dila ugledu in družabnemu stališču dotič-

nika, se obsodi z denarno kaznijo od 100 do 2000 K, v posebno obteževalnih raz- merah z zaporom do 3 mesecev.

Konečno je v načrtu več novih določb glede konfiskacije tiskarskih del, posebe časopisov. Izvensodna zaplemba se bo smela v bodoče izvršiti le tedaj, če se nahajajo v tiskovini gotova kaznjiva dejanja. — Opuščena je v tem poglavju prepoved nadaljnega razširjanja lista. Vsa zadeva se bo obravnavala pri glavni razpravi, pri ka- teri se smeta zagovarjati založnik oziroma izdajatelj.

K sklepu omenja vlada v svojem poro- čilu, da se premeni potrebam časa pri- merno tudi kazenski zakon, kar se tiče ti- skovnega prava. Tu se očitvidno namigava na odpravo porotnih sodišč v tiskovnih zadevah.

Mladočehi in vlada.

Po najnovjših poročilih se je konečno doseglo sporazumljenje mej vlado in mlado- češkimi zastopniki. Poslednji so zagotovili, da ne bodo obstruirali vladne predloge o davku na vožne karte, vlada jim je pa nasprotno dala dovoljen odgovor na nekatere nadaljnje po- stulate. Parlamentarna kriza je s tem rešena in zbornica bo lahko završila svoje delo, ako ne bodo uganjali prevelikih burk razni Ma- liki in Klofači. Največ zaslug za to povoljno rešitev pa imajo menda ravno češki konser- vativci. Tem je bila mladočeška taktika skrajno neljuba in načelnik grof Sylva- Tarouca je opetovano pritiskal na člane češkega kluba, naj se udajo. Ko pa so Mladočehi zadnjič vkljub temu sklenili, da obstruirajo znano vladno predlogo, so izja- vili konservativni poslanci, da takoj osta- vijo zbornico, ko bi se pričela obstrukcija.

Rešena pa s tem še ni ministerska kriza. Minister Rezek je podal ostavko in min. predsednik jo je predložil cesarju v odločitev. Govori se, da bo cesar počakal z odločitvijo, da se pojasne parlamentarne raz- mere. Ker pa v tem slučaju tudi ni več pravega povoda za Rezekov odstop, je mo- goče, da minister sam umakne svojo de- misijo.

Vohunstvo v Turčiji.

Po celem turškem cesarstvu, posebno pa v Carigradu, v zadnjem času izredno cvete grdo vohunstvo in ovadništvo. Polo- vica carigradskega prebivalstva zasleduje in ovaja drugo. Umevno je, da je pštenejši del prebivalstva zbok tega silno vznemirjen in si želi temeljitih prememb, le žal, da je še preslabotno. Dijake, gojence, moške in ženske, potem častnike in uradnike vseh vrst ovajajo pri sultanu ter potem pošiljajo v prognanstvo. Nihče ni več varen pred sul- tanovimi vohuni, in naj si bo še tako nedol- žen. Vse si želi civilizirane vlade in rešitve izpod sedanjega jarma. Kajpada te želje ne sme v Turčiji nihče izraziti javno, takoj mu je ovadah za petami in občutna kazen mu ne izostane. Vse to se pa dogaja le radi tega, ker sumi sultan v vsakomur napado- valca, gotove kreature v njegovem obližju pa izrabljajo njegovo strahopetnost v svojo korist ter v svoje namene. Kdor njim ni po- volji, mora izpod nog. Ti ljudje imajo sedaj vsemogočno oblast pri sultanu ter so strah in groza cele Turčije.

Po miru v Južni Afriki.

Ljudstvo Velike Britanije še sedaj na- polnjuje veliko radost nad sklenjenim mirom v Južni Afriki, v katedrali sv. Pavla in drugih svetiščih se vrše še sedaj zahvalne božje službe. Ljudstvo je torej hvaležno, toda ne zato, ker je 500.000 mož pobilo ali ranilo 20 do 30.000 Burov, ker so imeli Angleži stokrat več t: pov nego nasprotnik, ker je bila poslednjemu zaprta vsaka zveza z zunanjim svetom in ker je ves svet molče odobral krivično postopanje angleškega nasilnika, marveč samo radi tega, ker je prenehalo prelitje krvi in je sklenjen mir.

Angleži pa ne smejo misliti, da so s tem dosegli trajen mir na južno - afriških tleh in do cela ugonobili burski rod. Ta mir in njega proslavljanje je po mnenju burskih prijateljev le eno dejanje velike drame, ki se igra na južnoafriškem ozemlju že tri leta in še ni končana. Pravi Tedeum bodo zapeli še le — Buri v Pretoriji, Bloom- fonteinu in Capetownu, ko bo zadnji An-

glež pregnan iz burskega ozemlja in tudi iz kapske kolonije.

Posebno značilno za sklep miru je dejstvo, da je angleška cenzura v Južni Afriki sedaj mnogo strožja, nego je bila ob času vojske. Angleži hočejo do kronanja kralja Edvarda očitno prikriti, na kak način so Bure pridobili za mir in kaj so jim dovolili, ki ni v objavljenih mirovnih pogojih.

Proklamacija na kapske vstaše.

Gubernur Milner je izdal te dni proklamacijo na vstaše v kapski koloniji, ki so v vojski pomagali Buram, v kateri se navajajo določbe, pod katerimi jih je Anglija voljna sprejeti brez večje kazni za svoje državljane. Vsi vstaši, ki niso podčastniki ali mirovni sodniki, se kaznujejo le z izgubo volivne pravice, ako se udajo do 10. julija. Podčastnike in druge doleti druga kazen, vendar ne smrtna. Ti določbi pa veljata le za one, ki niso zagrešili umora ali kakega drugega dejanja, ki ni v soglasju z vojnimi običaji. Kdor se ne uda do 10. julija, velja zanj vsa strogost obstoječega zakona.

V proslavo 25letnice vladanja sv. očeta

je imela v nedeljo dne 8. junija slovenska meščanska šola pri Uršulinah v Ljubljani lepo svečanost. Slavnost je bila toliko bolj pomenljiva, ker so se je s sedanjimi učenkami vred udeležile tudi bivše učenke, ki jih veže z zavodom udanost do nebeske kraljice; slednje so izvršile tudi vse glavne točke obširnega vspeveda. Po dovršeno igrani uvodni igri na klavir je spretna deklamovalka s pravim občutkom in poudarkom krasno govorila Bankovičev sprev »Sveti stolica«. Pri besedah

„Le še venčaj trojna krona,
Nam trinajstega Leona!“

se dvigne zastor in ukusno sestavljena živa podoba »Učenke venčajo Leona« očara vse navzoče, pevski zbor pa zapoje papeževo himno. Ves utis je bil prav veličasten in tako močan, da so bile po njem — rekel bi — posvečene vse naslednje točke proslave svetega očeta, čeprav se niso neposredno nanašale na papežev jubilej. Vrstile so se lepo govornice deklamacije, s pravim umevanjem igrane glasbene točke na klavir, kakor tudi na klavir s spremljevanjem gosli; dobro izvežban pevski zbor pa je zapel z vnmemo in natančnostjo nekaj primerno odbranih pesmi. Posamezne točke so se izvršile jako točno, tako da smo v zadregi, kateri bi dali prednost.

Glasbene točke so nam pričale o lepem napredku nastopajočih učenk; deklamacije mlajših učenk so nas pa zanimale zlasti zaradi naravne preprostosti, s katero so bile govornice. Mej drugimi je zlasti ugajala mala deklamovalka, ki je s kito cvetja v roki govorila dobro pogojeno priložnostno pesem, v kateri pravi:

„Ker ne morem tjakaj k Tebi,
Te proslavljam pa doma,
Cvetke, ki jih imam pri sebi,
Dam jih Tebi iz srca.“

Glavni del vspeveda je bila igra »Lurška pastirica«, ki je bila jako skrbno uprizorjena. Uloge so bile v prav spretnih rokah, ukusno urejen oder in lepa oprava sta bila dejanju igre popolnoma primerna. Igralke so se uglobole v značaje oseb v igri in so nam jih predstavljale z vsemi podrobnostmi, zlasti velja to o grofinji Eleonori, katero nam je igralka prav naravno predočila, in o njeni pristavki Barbi, pri kateri je bil vsak gibljeji karakterističen. Igralka Bernardke je dobro pogodila preprostost in nedolžnost, njena mati Lojza pa se je pokazala kot trezno, premišljeno ženo. Starejša hči grofinje, Zofija, in domača učiteljica Mina sta s svojo ljubeznijo in dobrohotnostjo do slepe Ottilije, katere uloga se je prav posrečila, tako vro predočili nasprotstvo mej njimi in trdosrčno materjo, da so bili prizori v gradu prav pretresujoči, Barba, žena grajskega oskrbnika, njene živahne hčerke in soseda Jera so pa pripomogle, da je dejanje, ki se vrši na grajski pristani, vzbudilo tudi mnogo veselega smeha. Vesele male deklice iz Lurda, v pobožnost utopljen romarska procesija in dober nastop na svojo moč ponosno županje v Lurdu — vse to je z drugim vred pripomoglo, da se je igra prav dobro obnesla. Reči moramo, da so vse igralke častno dovršile svojo nalogo, in da so se potrudile zlasti radi tega, ker je vse veljalo proslavi papeževega jubileja.

Slavnost, katere se je udeležil tudi član deželnega šolskega sveta, o. kr. prof. Anton Kržič, je bila v vsakem oziru primerna v proslavo papeževega jubileja.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. junija.

Goriško semenišče. Spiritual v goriškem osrednjem semenišču ž. g. dr. Jakob

B r u m a t je imenovan profesorjem bogoslovja istotam.

Duhovske zadeve s Koroškega.

Cast. g. I v. K o n r a d i, župnik v Št. Juriju na jezeru, je postal župnik pri sv. Boštjanu. — Prestavljena sta gg. provizorja: H. P i e t s c h n i g iz Ettendorfa v Zgornji Milšteti in M. T h a l l e r iz Št. Jožefa na Trati v Št. Jur ob jezeru. — Ruzpisana je do dne 28. julija župnija Št. Jur ob jezeru.

Odlikovanje g. pl. Adamoviča v Velenju.

O imenovanju blagor. gospoda pl. Adamoviča častnim meščanom velenjskim posnemamo iz »Slov. Gospodarja«: Pl. Adamovič se kaže vedno naklonjenega pravični slovenski stvari. Proti nastavi slovenskega okrožnega zdravnika niti glasovati ni mogel, ker ni v zdravilstvenem okrožnem odboru. Pl. Adamovič in njegova rodbina je visoko čislana v Velenju in celi okolici. Dne 8. t. m. se je pl. Adamoviču slovesno izročila v slavnostni seji diploma častnega občanstva. Gospod župan Josip Ska za izročil je slavljenču diplomu ter povdarjal ves ginjen, da ima slavljenec tako obilo zaslug za občini blagor, da je pač naša dolžnost, mu malo čast izkazati. Ginjen se je zahvalil gospod slavljenec za čast ter koncem govora klical: »Bog ohrani in živi nam domovino!« — Gospod župnik Čizej je dejal: »Devet let je, kar vi, gospod pl. Adamovič, kot odbornik velenjske občine delujete. Razmere v tej občini so marsikaj zamotane in sitne. Da si tudi zdaj pa zdaj nismo bili jedne misli ter si oporekali, vendar ste vi, gospod pl. Adamovič, vsikdar jako parlamentarno postopali, nikoli nam ne zamerili, ostali ste zvesto na naši strani, hvala vam danes! Vaša plemenita rodbina deli osobito v naši občini ubogim otrokom in odraslim obilo dobrot, župnikova dolžnost je bila že zdavnaj, se zahvaliti, danes je prilika, da to svojo dolžnost storim... Hvala vam in vaši plemeniti rodbini... Vaša rodbina daje mojim župljanom s svojim vzgledno krščanskim življenjem lep vzgled ter zdatno olajšuje delovanje župnikovo, dušnega pastirja. Hvala vam, hvala vaši plemeniti družini.« — Tudi gospod nadučitelj Brenc nagovoril je gospoda slavljenca ter omenjal, da on nima samo za občino sploh, nego še osobito za šolo res velikih zaslug, torej mu kliče: »Se mnoga leta ga naj živi Bog.« — Navdušeno so navzoči trikrat zaklicali g. pl. Adamoviču: »Živio!«

Osebna vest. Naslov profesorja je podelilo ministerstvo učitelju in vodji strokovne šole za lesno obrt gospodu Josipu Knablu v Kočevju.

Za združeno organizacijo. Zvedeli smo, da namerava tudi revizor »Gospod. zveze« g. Vek. Pelc izdati v kratkem navodilo o poslovanju »Raffajznovih posojilnic«, kojemu pa bode priklopljeno tudi navodilo o poslovanju »Kmet. društev«, »Mlekarških združenj« in »Čebelic«. V knjigi bode posebno natančno navodilo o postopanju pri posojilih na osobni kredit, kakor tudi na vknjižbo z vsemi potrebnimi obrazci in tabelami pri vknjižbah. Opozarjamo toraj vse prijatelje združene organizacije na to velevažno knjigo.

Za »Učiteljski dom« v Celovcu so darovali slovenski državni poslanci 200 kron. Celovski »Mir« pravi k temu daru: »Društvo se po tej poti iskreno zahvaljuje vrlim našim poslancem za njihovi dar, še bolj pa za njihovo priznanje, da nam je »Učiteljski dom« tako važno in imenitno podjetje. Bolj ko bodo naši rodoljubi to dejstvo spoznali, lažje se bodo dobila potrebna sredstva za popolni vspeh!«

Gospa Borštnik Zvonarjeva. »Obzor« naznanja: Gospa Borštnik Zvonarjeva javlja, da je dobila ponudbo za neko nemško gledališče s 400 markami mesečne plače, a je podpis ponudbe odgodila, ker si ni hotela vezati roke, kajti nado ima, da dobi boljši engagement na drugem gledališču. Nam se zdi, da so vse t »Obzorove« vesti namenjene le v to, da bi intendanca hrvaškega gledališča gospej Zvonarjevi ponudila zopet engagement na gledališču v Zagrebu.

Deželna zveza za privabljanje tujcev je pričela na Štajarskem jako živahno delovanje. Dež. ces. namestnik je na čelu gibanja. Ako se ne motimo, mora eksistirati tudi na Kranjskem neko podobno društvo, če se ni prenehalo ali če je sploh kaj

delovalo. Tudi ne vemo, da bi naša vlada bila kaj posebnega storila v tem smislu. Štajarski o. kr. namestnik je izdal za to poseben odlok raznim uradom.

Shodi pomožnih uradnikov v Mariboru in v Ljubljani. V soboto dne 14. junija t. l. ob 7. uri zvečer vrši se v »Frangesevi gostilni« v Mariboru v »Korošici« shod pomožnih uradnikov, na katerem bode predsednik državne društvene zveze R e i s i n g e r, iz kupčijskega ministerstva na Dunaju, referiral o regulaciji, cilju in željah pomožnih uradnikov. — V nedeljo 15. junija t. l. ob 3. uri popoldan vrši se sličen shod v Ljubljani pri »Štajarskem Franceljnu« na Resljevi cesti številka 20, kateremu bode prisostoval tudi omenjeni predsednik g. Reisinger. Gospodje kolegi, ki bivajo ob progi kranjskih železnic in ki se torej lahko udeleže tega shoda, izvolijo naj v kolikor mogoče velikem številu priti na shod in se opozarjajo s tem, da se oskrbe z v a b i l o m, ker imajo dostop k temu shodu samo vabljenici.

Pri volitvi v odbor »Slovenske Matice« je dobil 725 glasov vseučiliški profesor dr. Gregor Krek in ne dr. Gobjmir Krek.

V Radgoni postavijo cesarju Jožefu na glavnem trgu spomenik.

Volitev župana. Iz oseliške županije se nam poroča: Dne 9. t. m. je bil županom izvoljen dosedanji vrli župan Franc Bogataj; svetovalci so Bl. Debeljak, A. Slabe, Fr. Peternel. — Le oče Košanec so s to volitvijo jako nezadovoljni — pa s surovostjo se ne pride daleč.

Žalosten pojav. Radgonski okrajni zastop ima po zadnjih volitvah, ki so se končale dne 5. junija, zopet nemško-nacionalno lice, le občine so volile krščansko-narodno. Slovenske občine so baje volile z nemškimi nacionalci.

Nedeljski počitek v goriških trgovinah. Namestništvo je na vlogo društva privatnih uradnikov v Gorici odredilo, da imajo v okrožju goriškega mesta meseca julija in avgusta popoln nedeljski počitek vsi uslužbenci v prodajalnicah, kakor tudi v prodajalniških komptoarjih. In v Ljubljani?

Tlakovanje Dunajske ceste je oddano tukajšnji tvrdki Felixa Toman, ki prične z deli meseca julija. Električna železnica bode pri delih neovirano vozila, pač pa se omeji promet z drugimi vozovi.

Bohinjska železnica vzbuja v bližini Italiji razne načrte, ki kažejo, da se hočejo okoristiti ž njo. V dolini Nadiški se potezajo za zvezo Čedad-Podbonesec-Kobarid. V Šent Petru ob Nadiži bodo imeli radi tega v nedeljo župani posvetovanje. Govori se pa tudi še o drugi zvezi od Kanala do Čedada, to je po dveh predorih, katerih jeden bil šel pod Marijinim Celjem. Temu pa se upirajo prebivalci ob Nadiži.

Nevihla s strelo. Iz Leskovic: Pretekli terek se je od tolminske strani sem pripodilo silno neurje; treščilo je v zvonik župne cerkve in dvakrat zgoraj nad cerkvijo v dve jelki; posebne škode ni bilo.

Važno za vinogradnike. Leto za letom vporablja se mnogo žveplena prahu za žvepljanje trt proti grozdnim plesnobi. Kakovost žveplena prahu pa ni odvisna od njegove kemične čistosti, ampak od finosti. Dobri žvepleni prah imeti mora vsaj 70 stopinj finosti po Chancel-u, boljše vrste imajo pa po 80 in tudi 90 stopinj; tako n. pr. oddaja deželni odbor štajarski tamošnjim vinogradnikom žvepleni prah po 90 stopinj finosti po Chancel-u. Kmetijsko kemično preskuševališče v Ljubljani prejelo je že večkrat poročila od naših vinogradnikov, da z žveplanjem trt niso dosegli pričakovanega vspeha, in skoraj v vsakem slučaju, ko se je doposel vzorec vporabljanega žveplena prahu v preiskavo, pokazalo se je, da je bil žvepleni prah premalo fin, to je predebelo zmlet in vsled tega brez vrednosti. Kmetijsko kemično preskuševališče preiskalo je vsled tega več vrst žveplena prahu in te preskuša je so pokazale, da se na Kranjskem prodaja žvepleni prah slabe kakovosti. Večina preiskanih vzorcev je imela samo 40 do 56, in le posamezni vzorci 60 do 70 stopinj finosti po Chancelu. Opozarjamo torej p. n. vinogradnike, da naj kupujejo za žvepljanje trt le žvepleni prah, ki ima najmanj 70 stopinj finosti po

Chancel-u. Preiskovanje na finost izvršuje kmetijsko kemično preskuševališče za Kranjsko v Ljubljani. Preskušnja enega vzorca stane s certifikatom vred 1 K. Za preskušnjo zadržuje okoli 100 g žveplena prahu.

Nova deželnoobrambna vojašnica v Celovcu bode veljala 400.000 K.

Neumna šala. V Brezjah na Koroškem je zidar Altriebler pipo Janeza Wasserthenerja napolnil s smodnikom. Ko je poslednji pipo zažgal, se je lahko poškoval.

Delo v pekarnah na Primorskem v nedeljo. Namestništvo je odredilo na vlogo tržaškega društva pekov, da mora pekovo delo za izdelavanje kruha v Trstu in v Primorju ob nedeljah nehati ob 7. ne kakor doslej ob 10. dop.; dovoljeno pa je ob nedeljah zvečer od 7 do 7½ pripravljane kvasa.

Propadel furist. Mariborska policija je prijela nekega mladega moža, ki se je dalje časa potikal po Mariboru. Na policiji je povedal napačno ime, a dognalo se je, da je aretiranec 26letni Karol Kovač in je svoj čas kot iurist bival dalje časa v Ljubljani.

Regulacija Korenja v Gorici bo veljala 250.000 gld. Kanal bo dolg 2400 m.

Detomorka. Svojega novorojenca je umorila 17letna Neža Primožič iz Podje lovegabrdra pri Novi Oselici. Zadušila je otroka s tem, da mu je zamasila usta in nos. Izročili so jo sodišču v Škofji Loki.

Gostilničarji na Primorskem. Te dni so imeli goriški krčmarji, restavrateerji in gostilničarji shod, na katerem so se izrekli za to, da se osnuje za celo Primorsko zadruga krčmarjev, restavrateerjev in gostilničarjev.

Izpremema pri »Lloyd«. Dosedanji trgovski ravnatelj »Lloyd« J. Janni gre iz Trsta v London. Namestu njega pride v Trst cesarski svetnik Jarsch, ki je bil prej v Odesi in Liverpoolu, prišel potem v glavni inspektorat avstrijskih državnih železnic in odtod k »Lloyd«.

Tržaški Italijani. V ponedeljek 16. t. m. bo v Trstu ustanovni shod novega političnega društva »Patria«, v katerem hočejo Italijani združiti vse svoje stranke. Seveda bodo vladali v njem camorristi, irredentisti in židje.

Dr. Krstič je zopet v Voloski in pride najbrže pred tržaške porotnike. Italijani se trudijo že naprej vplivati na poroto s tem, da taje krivdo Krstičovo in dolže samo njegovo 18letno dekle.

Iz Pulje. Vlada je dovolila zgradbo električne železnice. — Stavka zidarjev in kamnosekov se nadaljuje. Delodajalci so izjavili, da ne morejo odnehati. Za danes zvečer je sklican shod stavkujočih.

Strašna smrt Slovenca v Ameriki. V Jolietu so dobili v kanalu polnem blata mrtvega Frančiška Papeža. Kako je nesrečno zašel v kanal, se ne ve, ker se je to zgodilo po noči in ga ni nihče videl. Doma je bil iz Korinja.

Slavnost ameriških Slovencev. Dne 2. junija je praznovalo »Društvo sv. Cirila in Metoda« v Jolietu svojo desetletnico. Ker so desetletnice vzpričo še mladega društvenega življenja med ameriškimi Slovenci še precej redke, so to priliko porabili ameriškanski Slovenci in pokazali na slovesen način pri slavnosti moč slovenskega življa v Ameriki.

Najnovejše od raznih strani. Obsodba roparja Musolina. Musolina, tega slovečega laškega bandita, so obsodili na dosmrtno ječo, poostreno s samotno celico. Drugi trije soobtoženci so — prosti. — Ponesrečena voznja. Imejitelj nemške banke Jurij Bleichröder je trčil s svojim avtomobilom ob nek voz in se je tako poškoval, da je umrl. — Bogat slikar. Umrli hrvaški slikar Nikola Mašć je zapustil 300.000 K. Govoril je pred smrtjo, da bo hrvaškim namenom nekaj zapustil, a zapustil ni nič. — Važna konferenca, obstoječa iz odposlancev nemške, avstrijske in ogrske želez. uprave zboruje v Coburgu. Danes poskuša nov način sklapljanja vozov in napravo za preprečenje železnih nesreč. — Uničen premogovnik. Iz Lipskega se poroča, da je veliki premogovnik v Skasku pri Kamucu ogenj popolnoma uničil. Škode je 600.000 mark. — Skupno ustrelila sta se v Aradu žena notarja Schweigerja in adjunkt Hau-

ser. — Policijski komisar tat. V Karlovih varih se je izvršilo zadnji čas mnoga tatvine. Sum se je končno obrnil na nekega letovičarja, katerega so prijeli in mu dokazali tatvine. V prijetem tatvinskem letovičarju so spoznali policijskega komisarja Bruno Golgrüna. Policijski komisar je priznal tatvino.

Velika tajnost razburja angleške plemenitaške kroge. Zvedeti se namreč ne more, kakšno krono bode na dan kronanja nosila angleška kraljica. Niti zlatarji v Londonu ne vedo, kdo da dela za kraljico Aleksandro krono, med tem ko je krona kraljeva že davno v delu. Glavni vzrok, da se oblika krone in tudi zlatar, ki jo bode naredil, tako skriva, je pač ta, ker bi na dan kronanja, ne glede na ceno, plemenite aristokratije nosile slično krono, kakoršno bode nosila kraljica.

Šolarja — oskrunila groba. V Bochumu sta dva šolarja oskrunila grob umrle učiteljice žene iz maščevanja, ker je nadejalna šolarčka učitelj kaznoval. Razbila sta steklo na spomeniku, razbila železno ograjo okrog groba, izruvala z groba cvetice in grob razkopala. Sodišče je jednemu šolarju prisodilo za to jedno leto in drugemu jeden mesec ječe.

Antonio Ceriani. Dne 6. junija t. l. je v Milanu pel zlato mašo Antonio Ceriani, kustos ambrozijanske knjižnice. Ceriani je poleg Guidija prvi siriolog, poleg Paolija in Monacija najizkušenejši paleograf. Posebno dragocene so njegove izdaje Origenove »Hexaple«, in najrazličnejši stari teksti, katere je izdal z občudovanja vredno natančnostjo.

Nov električni motor iznašel je za velike daljave znani ameriški iznajditelj Edison. Edison trdi, da se z njegovim motorjem lahko pelje 100 angleških milj, ne da bi bilo potrebno baterijo na novo napolniti. Če se posreči poskušnja vožnja v daljavi 5000 milj, prične Edison z izdelovanjem takih motorjev.

Kotiček za liberalce. »Narod« ne more živeti en dan, da se ne bi lagal. To mu je prešlo že tako v meso in kri, da tudi takrat, ko mu očitno škoduje ta način časnikačenja, ne more povedati prave resnice. Govori o »zarotnih naklepih klerikalne stranke na Matico«, da so se branili liberalci proti klerikalcem, da so klerikalci že cele tedne (!) agitirali itd. Ni vse skup nič res. A zanimivo je, kako poroča ta časnikarski nestvor. Števila glasov, ki sta jih dobila gg. Gruđen in dr. Kovačič, se ne upa povedati. O Govekarju pa poroča, da je dobil 97+646. Čudno štetje, kaj ne! Zakaj pa +? Liberalci ne smejo zvedeti, da je bilo teh +646 glasov neveljavnih! Oj Govekar, ta umetnost je prekratka! »Narod« trdi, da pravzaprav liberalci niso nič agitirali. Zdaj pa res ne vemo, kako je mogel g. Govekar naklepati brez agitacije 646 neveljavnih glasov.

Društva.

(Prostovoljno gasil. društvo v Pirničah) priredi veselico v nedeljo, dne 15. junija 1902 na vrtu J. Hujan-ove gostilne v Gor. Pirničah. Vspored: 1. Petje. 2. Srečkanje. 3. Prosta zabava. — Začetek ob 5. uri popoldne. — Vstopnina 50 vinarjev za osebo. Udje gasilnega društva so vstopnine prosti. Cisti do hodek je namenjen v poplačilo dolga za gasilno orodje.

Darovi.

Za pogorelce v Zdenski vasi so dalje darovali: g. Edmund Kavčič, trgovec v Ljubljani 10 K, župni urad Ihan pri Domžalah 36 K 11 vin., hranilnica in posojilnica v Zgornjem Tuhinju 10 K, g. Jakob Koritnik, župnik Bloški s svojimi farani 88 K, g. Kozma Pavlič, župnik v Križevem pri Kostanjevici s svojimi župljani 19 K 47 v., g. Matevž Modez v Dolu pri Ljubljani 10 K, g. Ignacij Okoren, župnik v Senožečah 20 K, g. Janez Skvarča, župnik Budanje 10 K, župljani v Budanjah 10 K 30 v., farni urad Preska 26 K 30 v., župnija sv. Jožeta na Vojskem 42 K 22 v., g. Matija Kolar, župnik D. M. v Polju s svojimi župljani 110 K, farni urad Trstenik 12 K, župnija sv. Jakob ob Savi 20 K, g. Matija Kralj, župnik v Tunicah 7 K, župljani v Zagorji za Savo 103 K 76 v., župni urad v Hotiču 12 K, g. A. Železny, ekspozit v Trnju s svojimi duhovnjaki 10 K 43 v., g. Valentin Rihar, župan in strojar v Polhovem gradu 10 K, g. J. Novak v Lukovici 10 K, g. A. Lovšin, župnik na Dobrovi 6 K, g. Janez Meršol 2 K, župljani Dobrovski 21 K, g. Josip Zelnik, župnik v Čemšeniku 20 K, g. Dr. Mauring, župnik na Igu 20 K, stolna župnija v Ljubljani 90 K, župljani v Kropi 26 K 8 vin., g. Fr. Andrejak, župnik Banjaloka 23 K, g. Al. Pehani, župnik v Knežaku s svojimi župljani 96 K, g. Ant. Hočevar, župnik na Brezovici pri Ljubljani 34 K, g. Jakob Porenta, župnik v Stopičah s svojimi župljani

19 K 34 v., g. Dr. Josip Marinko, c. kr. profesor v Novem mestu 5 K, g. Josip Rome, župnik v Podzemlju s svojimi farani 78 K 64 v., g. Alojzij Bobek, župnik v Godoviču s svojimi župljani 14 K, župnija Križe pri Tržiču 14 K, farani v Stari Osolici 35 K, kuratni urad Ustje na Vipavskem 5 K, g. Janez Šlaker, župnik v St. Gotardu 6 K.

V imenu pogorelcev se izreka tem potom vsem p. n. dobrotnikom najtoplejša zahvala: Bog povrni!

Župni urad Dobrépolje dne 5. junija 1902.

Andr. Ramoveš.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 13. junija. Posl. Povše je nujno predlagal pomoč za po toči oškodovane prebivalce Čateža in okolice.

Dunaj, 13. junija. (C. B.) Ker so češki in nemški radikalci privolili, da se zapostavijo vsi nujni predlogi, se je zbornica takoj posvetovala o predlogi glede odpisa zemlj. davka. Predlog je obveljal v vseh treh branjih, z dostavki k § 2., ki sta jih nasvetovala poslanca König in Hagenhofer.

Dunaj, 13. junija. Po najnovejših dispozicijah bode zasedanje drž. zbora končano v prihodnjo sredo. Predloga o davku na vozne listke pride skoro gotovo na vrsto jutri in se bode razpravljala še v ponedeljek. Tudi imunitetna zadeva Schalkova in Wolfova pride še na vrsto.

Dunaj, 13. junija. Zastopnik nemškega poslanstva je prišel včeraj v ministerstvo zunanjih zadev in je zahteval, naj ministerstvo vpliva, da parlament napravi protiizjavo proti Klofačevemu govoru o nemškem cesarju!! V ministerstvu se je temu zastopniku povedalo, da bi se zadeva potem le še bolj poostrišla in bi napadi bili potem le še hujši.

Dunaj, 13. junija. Burševsko društvo „Ghibellina“ je sestavilo častni sod, ki bode izrekel v par dneh, če Wolf res ni sposoben, da dá satisfakcijo.

Praga, 13. junija. Grofica Lonyay pride v nedeljo na obisk k svoji hčeri princezinji Elizabeti omoženi Windischgraetz.

Lvov, 13. junija. Uradniki tukajšnjega magistrata so čestitali Klofaču za njegov govor proti nemškemu cesarju.

Vratislava, 13. junija. Saški kralj je že od včeraj dopoldne brez zavesti. Vedno bolj mu pešajo moči. Kraljeva rodbina je zbrana okolu njegove postelje. Vsak trenotek pričakujejo smrti. Okna bolniške sobe so široko odprta.

Petrograd, 13. junija. V dobro poučenih krogih se trdi, da knez Ferdinand prestopi k pravoslavju in se poroči z neko rusko veliko kneginjo.

Petrograd, 13. junija. Napadovalec guvernerja v Vilmi, žida Hirša Lekucha so obsodili na smrt in ga 10. t. m. obesili.

Kapstadt, 13. jun. Iz Newcastle v Natalu javljajo, da je general Lyttleton odložil vrhovno poveljstvo natalskih čet in odpotoval v Pretorijo, kjer prevzame vojaško vrhovno poveljstvo nad celo Južno Afriko.

Dunajska borza

dne 12. junija.

Skupni državni dolg v notah	101-65
Skupni državni dolg v srebru	101-50
Avstrijska zlata renta 4%	120-95
Avstrijska kronna renta 4%	99-80
Ogerska zlata renta 4%	120-70
Ogerska kronna renta 4%	97-95
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1593-—
Kreditne delnice, 160 gl.	689-—
London v vista	240-85
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-35
20 mark	23-47
20 frankov (napoleonor)	19-07
Italijanski bankovci	93-80
C. kr. cekini	11-28

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 508-2 m, srednji zračni tlak 786-0 mm

g	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetereci	Nebo	Požarstva v 24 urah v %
12	9. zveč.	780-9	15-3	sl. jzah.	jasno	
13	7. zjutr.	781-2	16-0	sl. jzah.	del. jasno	1-5
	3. popol.	781-0	21-1	p. m. zah. del. oblak		

Srednja včerašnja temperatura 16-4°, normale: 17-4°.

Zitne cene

dne 12. junija 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za junij	K 9-70	do 9-72
„ „ jesen	8-31	8-32
Rž za junij	7-73	7-75
„ „ jesen	7-02	7-03
Koruzna za junij	5-41	5-42
„ „ juli-avgust	5-43	5-44
„ „ sept.-oktober	—	—
Oves za junij	7-81	7-82
„ „ jesen	6-12	6-14

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za junij	9-25	9-30
„ „ oktober	8-06	8-07
Rž za maj	—	—
„ „ oktober	6-69	6-70
Oves za maj	—	—
„ „ oktober	5-78	5-79
Koruzna za maj	—	—
„ „ julij	5-14	5-16
„ „ avgust	5-21	5-22

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 9-55	do 10-15
„ južne zel.	9-90	10-25
Rž	7-75	8-05
Ječmen	7-00	8-00
„ ob Tisi	6-85	7-75
Koruzna ogerska, stara	—	—
„ nova	5-10	5-60
Cinkvant „ stara	—	—
„ nova	6-25	6-65
Oves srednji	7-45	7-65
Pizol	7-75	10-75

Zahvala.

732 1-1

Vsem onim, ki so nam o priliki težke izgube, ki nas je zadela, izrekli sožalje ali darovali vence, kakor tudi onim, ki so se udeležili pogreba, izreka najerčnejšo zahvalo

rodbina Goll.

Štedilno leštilo za tla (Schneider & Co. na Dunaji) je najcenejše in najpripravnejše sredstvo za domačo porabo pri leštenju parketnih lužnih in ličilnih tal, se posuši tekom jedne ure. Dobva se pri tržki BRATA EBERL v Ljubljani, Franciškanške ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 524 3 11-2

VABILO

na

redni občni zbor

„Kmetijskega društva v Cerkljah na Gorenjskem,

reg. zadruga z neomejeno zavezo“

ki bode

v nedeljo dne 22. junija 1902

v šolskem poslopju, v sobi hranilnice in posojilnice.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računov za l. 1901.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

737 1-1

O D B O R.

Cerklje, dne 6. junija 1902.

Služba poslovojdje.

Solidnega in vestnega poslovojdja, izurjenega v vseh strokah specerijskega in manufakturnega blaga, sprejme »Kmetijsko društvo«. Plača po dogovoru. Nastop je odprt s 1. avgustom.

Kjé, pové iz prijaznosti upravnistvo „Slovenca“. 734 3-1

Št. 12.087.

Razglas.

V smislu § 9 zakona z dne 11. junija 1879, drž. zak. št. 93, zavezane so občine imeti natančno evidencijo o nastanjalnem prostoru za trajno in prehodno vojaško nastanjanje po posameznih hišah.

Ker so se vsled potresa 1895. l. te razmere v Ljubljani po prezidavah in prizidavah jako izpremenile, bode mestni magistrat dal vnovič premeriti v nastanjalne namene prikladne prostore v vseh hišah v Ljubljani.

Vsem hišnim posestnikom, kakor tudi najemnikom stanovanj se toraj naroča, da za časa merjenja skrbé za to, da se magistratnim organom, ki bodo ta dela izvrševali, ne bodo pri tem kake ovire delale, in da bodo istim brez izjeme vsi prostori dostopni.

Ta dela izvrševala se bodo vedno o popoldanskem času, ter se bode to dotičnim hišnim posestnikom, oziroma oskrbnikom, vedno dan preje naznanilo, da obvesti svoje stranke.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 2. junija 1902.

Drv 300 seženj

lepih, bukovih, 24 palcev dolgih, ima na prodaj

671 5-8

Miha Adamič

v Prapročah, št. 15, p. Grosuplje.

POZOR, trgovci in gostilničarji!

Prosim, naročite za poskušnjo 1 zavoj, 5 klg., kranjske salame, katere kakovosti ne bode mogli prehvaliti. Kilogram gl. 1 20.

Naročila hvaležno sprejema

Dragotin Novak,

638 10-10

Trebnje.

✂ Razpošilja se proti povzetju.

Prodám čisto novo

popolno opravo za špecerijsko trgovino.

Jos. Jebačin,

Ljubljana.

717 3-2

Enonadstropna hiša

skoraj nova, obstoječa v pritličju iz dveh sob, zelo prostorne kuhinje, jedilne shrambe in kleti, v prvem nadstropju pa iz 4 lepih sob in hodnika. Poleg je drvarnica, svinjak in tudi 1500 m² vrta.

V hiši, ki je sredi Begunj, je gostilna ter je pripravna tudi za trgovino, prodajala se bode 24. junija 1902 iz proste roke.

Več se izve pri Heleni Meden v Begunjah nad Cerknico, št. 6. 693 3-2

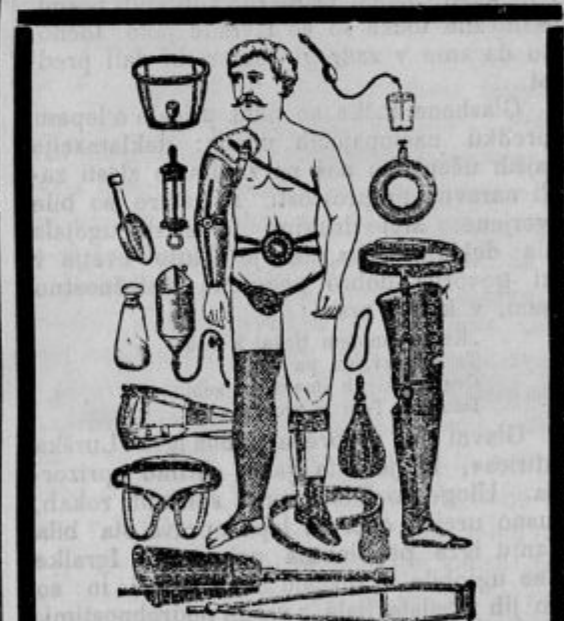
Lepa harmonika

treh tonov z mol-glasovi, je na prodaj pri

Iv. Gostinčar

Resljeva cesta št. 11.

697 3-3

Kdor ima kako telesno napako, obrne naj se takoj na strokovnjaka, ki si je pridobil bogato praktično izkušnjo v raznih bolnicah in v občevanju z zdravniki ter je sposoben pomagati in bol olajšati tudi v najtežavnih slučajih

K. Piotrowski

bandažist in orthopedist (uravnalec pohabljenih udov) 77 12-6 Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

714 3-2